

"DANSKEREN"
— is —
THE ONLY SEMI-WEEKLY
DANISH NEWSPAPER
Published in U. S. A.
It is owned by
"The United Danish Evang.
Luth. Church"
and is published by
Danish Luth. Publ. House,
Blair, Nebr.

Danskeren

"DANSKEREN"
er det eneste danske Blad i
Amerika, der udgaaer
TO GANGE OM UGEN
udgivet af
Danish Luth. Publ. House,
Blair, Nebr.
Prøvenummer sendes
frit paa Forlangende.

Nr. 78.

Blair, Nebr., Tirsdag den 3. Oktober 1911.

20. Aarg.

Krigen udbrudt.

Italienerne har besat Byen Tripolis.
Den italienske Hægering ventede ikke længere end bestemt i dens Ultimatum.

Paris, 30. September. — Matin's Korrespondent i Athen siger, at Telegrafbureauet i Rom, Grækenland, har meddelt Hægeringen, at et Sælsag har fundet Sted ud for Previa kl. 2 i Eftermiddag. Italienske Krigsskibe angreb en Flotilla af tyrkiske Sælsagere, der frydede ud for Epirus. To af de tyrkiske Skibe blev slemt beskadiget, og Flotillen traf sig tilbage til Arta-Bugten.

London, 30. Sept. — En Meddelelse fra Konstantinopel siger, at i følge sidste Rapport, som Admiralitetet har modtaget, sejler den osmaniske Flaade imod Dardanellerne, forfulgt af to italienske Krigsskibe.

London, 29. Sept. — Der eksisterer Krigstilstand mellem Italien og Tyrkiet, og Hændelsesrækken er begyndt.

Saa snart den Tid var udløbet, som den italienske Hægering havde bestemt i sit Ultimatum, erklærede Italien Krig uden at tage Hensyn til Tyrkiets Anmodning om Udsettelse. De tyrkiske Repræsentanter i Italien fik deres Rejsepas.

Den tyrkiske Kommandør i Tripolis anmodedes om at overgive Byen, men han afslog, og saa besatte italienske Tropper øjeblikkelig Tripolis og Benghazi. Det synes, som Tyrkerne ingen Modstand bød, men det er kun en Antagelse, da Italienerne lagde Beslag paa Telegrafstolperne, saa snart de var landet. Fra den Tid af er der ingen Meldinger modtaget fra Tripolis, og Telegrammer dertil besvares ikke. — Imidlertid nævner en Melding fra Konstantinopel om Tripolis' Besættelse intet om Modstand, kun Guvernørens Protest.

Det tyrkiske Kabinet, der en Tid i Forvejen havde været uvisst, resignerede, saa snart Krigen var erklæret, og et nyt Ministerium dannedes under Said Pasha, beholdende den daglige Krigsminister Raymond Shefket Pasha. — Tyrkiet søger fremdeles at søge Magterne til at intervenere, og imens er Italien aktiv. Dets Krigsskibe jages at have vist sig for Smørna og Saloniki.

Marsagen til Konstantinopel mellem Tyrkiet og Italien, der nu er fulmineret i Krigserklæring, daterer tilbage til 1878, da Magterne ved Afslutningen af den russisk-tyrkiske Krig skal være gaaet ind paa, at Italien skulde have "fredelig Gennemgang gennem Tripolis". — Tyrkiet paataar, at denne Bestemmelse har været respekteret hele Tiden siden.

Italien har siden koloniseret Tripolis, indtil dets Interesser i denne tyrkisk-afrikanske Provins er blevet meget store. Det paataar imidlertid, at dets Underaatter er blevet uretfærdigt behandlet af de osmaniske Autoriteter og bestanding tilfældet. Saa besluttede Italien endelig at oprette et Protektorat, og det lætter Tyrkiet sig imod.

De to Magters Krigsstyrke. Italiens Flaade er den fjerde i Rang mellem Verdens Krigsflaader, Tyrkiets er den fjerde. Italien har nu moderne Krigsskibe, Tyrkiet ingen. Italien har fem gamle Krigsskibe, Tyrkiet tre. Italien har syv forsørligste Krigsskibe, Tyrkiet een. Italien: tre andenklassede Krigsskibe,

Dømmningsbrud

En skrækkelig Ulkke rammer Austin, Pa.
Stort Tab af Menneskeliv, dog mindre end fra først antaget.

I Lørdags skete en skrækkelig Ulykke i Pennsylvania. Første Beretning lyder i Korthed saaledes: "Austin, Pa., 30. Sept. — Mellem 850 og 1000 Mennesker drukkede, brændte ihjel eller fandt Døden paa anden Maade og et uoverskueligt Antal kom til Skade her i Eftermiddag, da den store Bayerske Publ. and Paper Co.'s Dæmning, der tilbageholdt over 500,000 Galloner Vand, gennembrødes.

160 Lig er fundne, mange af dem saa lernede, at det er umuligt at genkende dem.

De overlevende er rædselstrækket. Der er ingen Orden, Byen er som slaaet med Bannid af Kammiteten, der overfaldt den uden en Minutts Forvarsel. Hundreder af Mænd, Kvinder og Børn søger gennem Byens Ruiner efter deres Slægtninger og Venner. Det eneste Væs i Byen er Skæret fra Hundreder af Kvier, som kom i Brand fra brudte Gasrør, før de vældige Vandmasser vel var passeret. Forvirring hersker, siden Dæmningen gav efter og der bliver ingen Vindring, før der kommer Hjalp udefra.

Den lille By Castello neden for Austin er ogsaa udblett. Antallet af dens Indbyggere var mellem 400 og 500. En overlevende derfra kom til Austin kl. 10 i Aften. Han sagde, at der var næppe Livstegn tilbage i Castello. Han antog, at to Trediedele af Indbyggerne var omkomne. Væsentlig enhver Bygning i Byen var ruineret af den rivende Strøm.

Senere melding: "Austin, 1. Okt. Overlaget over Tabet af Liv i den Ulkke, som overraskede Austin i Gaar, er gaaet nedad i Dag, efterhaanden som Redningsarbejdet og Oprydning i Ruinerne er fremskredt fremad. Et moderat Overlag angiver Antallet af døde til 300.

Tabet af Ejendom vil overgaa \$6,000,000, og det er en almindelig Mening, at Byen aldrig vil blive genopbygget. I det mindste to af de store Anlæg (plant) vil ikke blive genopbygget, og de fleste af Forretningsskemaene er finansielt ruinerede."

Det synes, som første Beretning om 160 Lig kun skulde være 16. Statsembedsmænd, som har taget Situationen i Haand, mener, at de omkomne Tal ikke vil overstige 150.

Præsident Taft i Omaha.

Store Forberedelser var der gjort for at give Præsidenten en værdig Modtagelse i Søndags; men Tilfældet forandrede den hele Affære til en Ubetydelighed. Om det saa skal siges om et Bærløb om, hvordan det vil gaa Præsident Taft i vor "progressive" Stat, det faar en hver selv gøre sig sine Tanker om.

Præsidenten og hans Selkøb blev standset i Missouri af en "walkout", saa deres Tog kom 12 Timer for sent til Omaha — ikke før kl. 6.40 Søndag Aften, saa Præsidenten hverken kom til Kirke der eller fik holdt sin Tale om "Verdensfred." — Det var Præsidenten meget ked af, og mange Mennesker blev skuffet. Men en "Diner" fik han om Aftenen, hvor der saa blev opvarmet med "Hiflorier", og det siges, at Mayor Dahlman vandt Prisen som den bedste Historie-Fortæller.

Dansk-Amerikanst.

Danmarks Gesandt i Washington, Grede Carl Moltke, er ifølge Meddelelse fra København bleven beæret med Kammerherretitlen.

Det maa jo være Udtryk for, at Regeringen er tilfreds med hans Ledelse af den ansvarfulde Post, han beklæder.

Pastor S. C. Nordam, der i flere Aar har bejnt Trinitatis Menighed i Chicago, har oplyst sin Beretning der og er rejst tilbage til Danmark, hvor han agter at søge Præstestald. Pastor Nordam var tidligere Forstander for "Den danske Kirke's" Børnehjem i Chicago, og i Anledning af hans Vortrejse har Kirkens Styrelse anmodet to andre Medlemmer af Hjemmets Styrelse, C. Peteren af Trinitatis og Claus Oshrich af St. Ansgar Menighed, om at varetage Hjemmets Ledelse og Drift indtil Kirkens Varskme i 1912.

I følge Meddelelse i "St. Paul Tidende" skulde det kendte tidligere "Ansgar College" i Hutchinson, Minn., Søndag den 21. September indvies til norsk Adventist-Seminarium. Denne Skole har i nogle Aar været drevet som privatforretnings-College, men nu har Adventisterne købt den og, efter hvad der meddeles, for at betydelige Summer paa dens Udstyr. Saa vidt vi forstaaer, skal der drives Præsteministerium (hvilket dog ikke udtrykkeligt siges); men Skolen skal bl. a. drives som Agerbrugsskole, og med det for sig er der købt 160 Acres Land til den østlige Agerbrugsbogninger, anskaffet de nødvendige Maskiner, købt Arbejdsheste etc. etc.

Senator Manderion død.

New York, 29. Sept. — Hvilde Stjerne Unionens Kontor fik i Gaar Meddelelse om, at tidligere U. S. Senator Charles J. Manderion fra Omaha, Nebr., var død om Vord paa "Cedric", som afgik fra Liverpool i Gaar. Han rejste tidlig i Sommer til Europa for sit Selvbredes Skuld.

Manderion indlagde sig Fortjenester i Borgerkrigen og flyttede i 1869 til Omaha, hvor han kastede sig ind i Politikken. I 1883 jendtes han til Hovedstadens som Medlem af Senatet.

Hans Sultur ledigede ham paa Turen til Europa.

Kvinderne i California.

San Francisco, Cal., 29. Sept. Den 10. Oktober vil Californias Vælgere for anden Gang i Statens Historie blive overladt Afgørelsen af, om Kvinderne skal have Stemmeret.

Sidste Gang faldt Spørgsmaalet med et Flertal af 9,000 Stemmer. Bennerne af Kvindestemmeret mener, at Tidene har ændret sig en Del siden da og venter i Aar at se California indtage Pladsen som den fjerde Stat i Unionen, der giver Kvinderne lige Ret med Mænd.

Da Legislaturen vedtog at overgive Spørgsmaalet til Vælgere i Efteraaret, fandt den ikke Kvinderne uforberedt. Med Støtte af Tilhængere i Osten har de arbejdet som Smede Nat og Dag. Deres Selvfornægtelse har været Overraskelse for mange. Men Modstanderne siger heller ikke paa den lade Side. De har taget Kampen op mod den foreslaede Ændring til Grundloven i alle Hjørner af Staten, og de tæller mange af Californias mest fremstaaende Mænd.

Jorden rundt.

I Sommer jages 7555 Mennesker døde i London som Følge af den stærke Barme.

Paa en Børneklínik i London har man begyndt at anvende Sælvbehandling under Hudens som Midde mod Kolerine.

Over Würzburg har været en Haglbyge, saa Haglene saa faldt der paa en Brevbeskytning mellem Profeten Eliza og Kong Akab og Dronning Jezabel.

Carnegiefond for Italien. Rom, 28. Sept. — Kongen af Italien har modtaget Andrew Carnegies Tilbud om at skænke \$750,000 til Grundlæggelsen af et Sælfond for Italien. En Komite til at bestyre Fondet er blevet udnavnt.

Bombeksplosion i en Kirke. Guadalajara, Mexico, 28. September. — En frygtelig Eksplosion af Raketter og Bomber forefaldt i Gaar i en af Kirkerne i byen. Fire blev dræbt og 15 faarede. Ulykkeshesten kastede et Sorgens Slør over Fæstlighederne i forbindelse med Præsidentkandidat Maderos Besøg.

Generalstriken i Bilbao. Bilbao, Spanien, 14. September. Situationen her er hderst alvorlig, da Levnedsmidlerne er ved at slippe op. Som Følge af Strikeroelighederne har Nødhjælperne givet Sporvognene, der blev angrebet af de strikende, militær Eskorte.

Brevbefordring ved Luftfild. La Motte Breuit 15. September. Det styrbare Luftfild "Adjutant Vincenot", der deltager i Manøvrerne i Afrikantog, fik i Gaar Ordre til at befordre Breve til Troppecheferne i Bethel, Launay og Verdun. Luftfildet udførte Ordren og vendede derefter tilbage hertil. Paa Farten, der varede 13 Timer, stod Skibet ved Guffitelegraf i forbindelse med Verdun og Eiffeltaarnt.

Sverrigs Grubeindustri. Det svenske Kommercekollegium har udgivet en Beretning om Sverrigs Grubeindustri i 1910. Det fremgaaer heraf, at der af 283 Jern-Gruber produceredes 5,184,000 Tons direkte anvendelig Maln og 728,000 Tons Maln til Forædling. Selve Produktionen af anvendelig Maln udgjorde 5,550,000 Tons eller 1,665,000 Tons mere end i 1909. Produktionen i 1910 er den største, som nogen Sunde endnu har fundet Sted.

Marsagen til Libertes Spørgning. M. Delcassé, den franske Flaademinister, besjgte Braget i Gaar og blev bevogtet til Taarer. Han saa at det ikke var Afbrænding af "B" Krudt, som var Marsagen til Ulykken. Marsagerne maatte søges andetsteds. Han komplimenterede paa det varmeste Kaptainen paa Slagfildet, "Republique", som havde givet Ordre til at overvåge Magasinerne, saa snart han hørte den første Eksplosion om Vord i "Liberte". En af Officererne paa "Liberte" udtalte den bestemte Mening, at en Tid havde brændt længe før Eksplosionen i et Forraadsrum ved Siden af Magasinet. Ti Lig blev ta-

get fra Braget i Gaar. Af 70 døde er kun 30 blevet genkendt.

De svenske Valg. Stockholm, 28. Sept. — Valgene til Andetkammer blev en stærk Hædning til Arbejderpartiet og til Venstre. Af 230 Pladser, som skal besættes, vil 81 blive fuldt af konservative Repræsentanter og 87 af Venstre, medens Socialistterne fik ind 56. Nogle Distrikter mangler.

Fortættet Valgvinden at blæse i samme Retning, er det sandsynligt, at de radikale Partier tilsammen vil faa et saa stort Flertal i Andetkammer, at det nuværende Søjreministerium Lindman bliver nødt til at gaa af. Et Venstreministerium under Karl Staafs Ledelse vil da utvivlsomt blive den politiske Krikel's Løsning.

Partidagen i Zena. Zena, 15. Sept. I den socialdemokratiske Partidags Aande i Dag talte Vedel om de forestaaende Rigsdagsvalg og fremhævede, at det gjaldt om at bekæmpe den konservative-herikale Blok. Centrum havde vist sig som et i høj Grad folkefjendtligt Parti, der støttede de konservative og Antisemiterne med Hensyn til Militærundertrykkernes Forøgelse, Skatternes Forøgelse og Levnedsmidlernes Forøgelse. Det socialdemokratiske Parti vilde virke hen til, at der ved de kommende Rigsdagsvalg kun valgtes Folk, der vilde modvirke Centrum og de konservative.

Finlands Sønderlemmelse. I Anledning af Viborg Lens Deling jandedes i Gaar Eftermiddag i Studenterhuset her i Byen omkring 1000 Borgere af alle Partier. Mødet aabnedes af Senator Stenroth, hvorefter Baron Wilhelm lebrand blev valgt til Ordstyrer. Dr. jur. Heimo vilde oplæse et Resolutionsforslag, da Politimester Malmqvist forbød Mødets Fortættelse og erklærede, at han i modsat Tilfælde havde faaet Ordre til at benytte Magt.

Paa Ordstyrerens Spørgsmaal, hvilken Lov Forbudet stiftede sig til, svarede han: "Ikke paa nogen Lov, men paa udtrykkelig Ordre". Efter at Politimesteren havde gentaget sin Forordning om Afslutning, blev Mødet hævet.

Senere omdeles Resolutonen i trøtte Eksemplarer uden for Studenterhuset.

Automobilulykke. Paris, 28. Sept. I Gaar Eftermiddag ved halvvejs Tiden kom en Automobilombus med 25 Passagerer kørende fra den botaniske Have henimod Operaen. Den var halvvejs kommet over Archevogue Broen, som fører fra Seinens venstre Bred til den S., som ligger lige bag Notre Dame Kirke, da Køreren maatte give sin Bogn en iskarp Drejning, for at undgaa Sammenstød med en anden Omnibus. Det tunge Kørteøj gled, fattede med hele sin Vægt ud mod Jernrækkverket, som det knuste som om det havde været Bindeværk, og styrtede ud over Brovejen lige i Floden. Alle Passagererne blev ført med ned i Floden med Udtagelse af to eller tre, som stod paa Bagtrinet, saa Faren og Iprang af i Tide. 11 druknede, og 10 andre blev kvæstet. En af Passagererne var en Brækt ved Navn Richards. Han siger, at alt, han ved om Ulykken, er, at han pludselig befandt sig paa Bunden af Floden, fandt et Vindu, gennem hvilket han tråd ud, som op paa Omnibusens Tag og hjalp derfra til at redde seks af dem, som endnu var inde i Bognen.